

Zeker in Rijnland.

Verkiezingsprogramma PvdA Hoogheemraadschap Rijnland
2019-2023.

Verkiezingsmanifest waterschappen PvdA Zuid-Holland.

We wonen in een schitterende delta. Al eeuwenlang is water onze grootste vijand. Ook al eeuwenlang zetten waterschappen zich in het water te vriend te houden. De klimaatverandering zet onze relatie met het water op scherp en raakt onze bestaanszekerheid in de kern. Voor de komende decennia liggen de aandachtgebieden voor de waterschappen naast de klassieke taken waterveiligheid en waterkwaliteit op klimaatverandering, milieu en duurzaamheid. Daar gaan we hard aan werken. Alleen met een effectieve aanpak van de gevolgen van de klimaatverandering kunnen we zeker zijn van droge voeten. Daarnaast baart de waterkwaliteit ons grote zorgen. We willen ook zeker zijn van voldoende schoon en gezond water. Met deze uitdagingen voor ogen gaan we aan de slag! We willen de aarde op een verantwoorde wijze doorgeven aan de komende generaties. Maar we willen ook solidair zijn met de minder draagkrachtigen in onze samenleving. Zij mogen niet het slachtoffer worden van het water als vijand. Voor de PvdA staat voorop dat de sterkste schouders de zwaarste lasten moeten dragen.

Klimaatverandering

De klimaatverandering gaat sneller en harder dan gedacht. Vandaag zijn er al hoosbuien die pas over een jaar of 15 werden verwacht. En langdurige droogteperiodes zullen steeds vaker optreden. Deze overlast voor stad en platteland zorgen voor grote persoonlijke en maatschappelijk schade. Wij kiezen niet voor dweilen met de kraan open. Onze inzet is dat de waterschappen in 2025 energie-neutraal werken, voor 2030 hun CO2-belasting met 50% hebben teruggebracht en voor 2050 geen afval meer produceren en de grondstoffen volledig hergebruiken (circulair werken). Zo dragen we bij aan een klimaatbestendig en waterveilig Nederland voor iedereen. Wij nemen maatregelen om de bodemdaling tegen te gaan.

Waterschappen ontwikkelen plannen om deze doelen te bereiken en voeren deze uit. We werken samen met burgers en bedrijven, boeren- en natuurorganisaties, maatschappelijke organisatie, gemeenten, de provincie en het Rijk. Wij hebben oog voor zowel de sociale aspecten als de gevolgen voor de samenleving van ons handelen.

Schoon water

Wij zorgen voor voldoende schoon en gezond water. Dat is belangrijk voor ons drinkwater en de (zwem)recreatie. Maar schoon en gezond water is ook van groot belang voor het leven in het water van planten en dieren. We werken aan het voorkomen van medicijnresten, bestrijdingsmiddelen en (micro)plastics in het water.

We zorgen voor een goede balans tussen zilt en zoet water. Wij zetten in op het ondersteunen van duurzame landbouw. We erkennen dat een (duurzame) landbouw soms ook met zilt water goed kan boeren.

Dijken

Met het oog op onze bestaanszekerheid is het essentieel dat we blijven werken aan sterke en robuuste dijken. We werken innovatief en duurzaam in samenwerking met de omgeving (burgers, bedrijven, maatschappelijke organisaties en andere overheden).

Natuur en recreatie

Wij zetten ons in om de aanleg van dijken en waterberging te combineren met natuurontwikkeling en recreatie. Dit vergroot ook de kwaliteit van het leven. Waterberging biedt kansen voor schoon en gezond water. Dit is goed voor de visstand, om te zwemmen en te recreëren, en natuurontwikkeling. Hierover vindt ook met natuurorganisaties goed overleg plaats. Waterberging wordt ingezet in de strijd tegen langdurige droogte.

Water in de stad

Het water in de stad biedt kansen en bedreigingen. Voldoende waterberging in de stad is essentieel voor droge voeten. Maar waterberging kan ook een bijdrage leveren aan de kwaliteit van het leven in de stad. In het bijzonder hebben de kwetsbare oude en versteende stadswijken de hoogste prioriteit.

Energietransitie en innovatie

Waterschappen willen in 2025 energieneutraal werken. Dat willen zeggen dat de energie die nodig is voor het werk van het waterschap ten minste zelf wordt geproduceerd. Hierdoor leveren we een belangrijke bijdrage om onze CO₂-uitstoot terug te dringen. Met water hebben we een potentiële bron van energie in handen. We onderzoeken of op een efficiënte wijze elektriciteit gewonnen kan worden uit de tegenstelling zoet/zout water (blue energy). Zonnepanelen en windmolens kunnen op of nabij dijken. Ook drijvende zonneparken kunnen op het oppervlaktewater worden gerealiseerd. Warmte-energie uit oppervlaktewater kan een mogelijkheid zijn bij de invoering van aardgas loze woonwijken. Zo geven waterschappen concreet handen en voeten aan de energietransitie in 2025.

Eerlijke lastenontwikkeling

Onze inzet is de zwaarste lasten te laten dragen door de sterkste schouders. De komende 4 jaar stijgen de waterschapslasten matig. Voor burgers is de inzet dat de lastenstijging maar beperkt omhoog gaat door de extra inspanningen die genomen moeten worden om de klimaatverandering op te vangen. Andere accenten in het financieel beheer bieden hiertoe mogelijkheden.

Wij maken inzichtelijk wat het waterschap doet voor de bewoners van het platteland en de stad, en baseren daarop de lastenverdeling. Voor bewoners en ondernemers waarvoor de waterschapsbelasting niet betaalbaar is en die verkeren in een bestaansminimum, is er kwijtschelding. Bij het incassobeleid weegt het sociale aspect mee. Waterschappen zijn een belangrijke investeerder. Daarbij wordt de maatschappelijke context waarin de investeringen plaatsvinden niet uit het oog verloren (social return on investment).

Besturen en samenwerken

Wij betrekken in ons werk alle relevante partijen in een zo'n vroeg mogelijk stadium. Het duurzaam en waterbestendig inrichten van ons gebied kan alleen maar als iedereen zijn eigen kennis en kunde inbrengt. Samenwerken doen we op een uitnodigende en transparante wijze.

Wij staan open voor nieuwe vormen van samenwerking en burgerparticipatie. Bij de planning waar in de komende jaren de meer dan 200.000 huizen in de steden en dorpen van de laaggelegen provincie Zuid-Holland worden gebouwd en bedrijfsterreinen worden ingericht, zijn de waterschappen met hun waterkennis vroegtijdig betrokken (en vice versa). Dit biedt de beste kans voor een optimale bijdrage van water aan het leefklimaat en voorkomt overlast via uitgekende waterberging.

Communicatie

Het waterschap communiceert open en transparant. De bewoners en alle andere relevante partijen worden betrokken bij de plannen en werkzaamheden van het waterschap, waarbij maximale invloed uitgeoefend kan worden. We richten ons op een goede band met de jeugd door middel van educatie. We geven voorlichting op middelbare scholen, technische vervolgoopleidingen, hogescholen en universiteiten.

10 puntenplan PvdA.

1. Zeker zijn van het bestaan van de huidige en toekomstige generaties.
2. Zeker zijn van veilige dijken en droge voeten, ook voor mensen met een kleine portemonnee.
3. Zeker zijn van (voldoende) schoon water; ook voor de vis en de zwemmer, mede door preventieve maatregelen en handhavend optreden.
4. Zeker zijn van een goede aanpak tegen hoosbuien en droogte.
5. Zeker zijn van de aanpak van bodemdaling.
6. Zeker zijn van zorg voor de natuur.
7. Zeker zijn van investeringen in klimaataanpak, andere vormen van energie en een economie gebaseerd op hergebruik.
8. Zeker zijn van een eerlijke verdeling van de lasten, waarbij de sterkste schouders de zwaarste lasten dragen.
9. Zeker zijn van een goede samenwerking met andere overheden over de waarde van water bij de inrichting van stad en platteland.
10. Zeker zijn van het oppakken van bewonersinitiatieven voor beter water.

Zeker zijn in Rijnland.

Klimaatverandering

- De PvdA zorgt voor piekberging – zeg maar waterparkeerplaatsen – om overtollig water op te vangen.
- Een mooi voorbeeld hiervan is de piekberging Nieuwe Driemanspolder, die ook bijdraagt aan het verbeteren van de waterkwaliteit, zoals in de Zoetermeerse Plas. De PvdA wil dit gebied ook aantrekkelijk maken voor recreatie zodat inwoners er dubbel van kunnen genieten (samen met gemeente Zoetermeer).
- De PvdA stimuleert de opvang van water op (groene) daken die water bergen en hittestress tegengaan, zoals in het stationsgebied in Leiden als duurzaamste kilometer van Nederland.

Schoon water

- De PvdA zorgt voor een constante zuivering van afvalwater, zodat we schoon water hebben voor mens, dier en plant in sloten, rivieren en plassen.
- De PvdA zorgt ervoor dat medicijnresten van ziekenhuizen en verzorgingshuizen niet meer in het riool komen.
- De PvdA zorgt voor het sluiten of moderniseren van oude waterzuiveringsinstallaties om energiezuiniger en milieuvriendelijker te worden.
- De PvdA zet zich in voor schoon water in onze plassegebieden zodat het daar ook fijn recreëren is.

Dijken

- De PvdA zorgt ervoor dat de kust op orde blijft, mede dankzij de versterkingen met de ‘dijk in duinen’ in Noordwijk en Katwijk die al zijn doorgevoerd. De komende periode gaan we door met de rivieren en de regionale dijken.

Natuur en recreatie

- De PvdA zorgt ervoor dat het huis van de vis op orde is.
- De PvdA zorgt voor biodiversiteit en bij-vriendelijke gebieden.
- De PvdA blijft investeren in zogenoemde Groene Cirkels, een samenwerkingsverband met bedrijven, kennisinstututen en overheden om afspraken te maken over wat iedereen kan doen om de natuur te versterken en toegankelijk te houden voor inwoners.

De stad

- De PvdA zorgt ervoor dat Rijnland gemeenten zoals Haarlem en Leiden steun krijgen om van de stad een spons te maken door stenen te vervangen door groen zodat het water door de grond kan worden opgenomen. De PvdA zorgt ervoor dat Rijnland blijft samenwerken aan de klimaatbestendige stad en dat deze aanpak waar mogelijk wordt uitgebreid.
- Samen met de inwoners en de gemeente Gouda zorgen we voor droge voeten van de inwoners van de stad met bodemdaling.
- Met alle gemeenten maakt Rijnland afspraken over en werkt samen aan de klimaat- en wateropgaven, in overleg met inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties.

Bodemdaling

- De PvdA zorgt ervoor dat er in veenweidegebieden nieuwe projecten met andere vormen van landbouw met een hogere grondwaterstand (zgn natte landbouw) worden gestart om bodemdaling aan te pakken, zoals in de ‘Gouwe Wiericke’ in Reeuwijk. Dit doet Rijnland dan samen met de boeren en de Wageningen universiteit.
- De PvdA zorgt ervoor dat Rijnland maatwerkafspraken maakt met inwoners en gebruikers per gebied (stad of land, diepe polder of veenweidegebied).

Energietransitie en innovatie

- De PvdA zorgt ervoor dat Rijnland nauwe samenwerkt met de Provincie, Katwijk en Noordwijk bij het opzetten van een blauwe energiecentrale (uit zout en zoet water nieuwe energie opwekken).
- De PvdA zorgt ervoor dat Rijnland kennis ter beschikking stelt en (innovatie)budget beschikbaar stelt.
- De PvdA zorgt ervoor dat Rijnland blijft inzetten op duurzame energie bij al haar eigen locaties, zoals het aanleggen van een Zonneweide bij de waterzuivering Katwijk.
- De PvdA zorgt ervoor dat er meer projecten worden gestart om thermische energie (koude én warmte) uit oppervlaktewater en afvalwater te halen.

Eerlijke lastenontwikkeling

- De PvdA zorgt voor nieuwe belastingvoorstellen gebaseerd op een rechtvaardige kostenverdeling;
- De PvdA zorgt ervoor dat de kwijscheldingsregeling wordt behouden;
- De PvdA zorgt ervoor dat het regenwater zoveel mogelijk wordt ontkoppelt van de riolering en dat de ruimte zodanig wordt ingericht dat het water op een verantwoorde manier de grond in kan;
- De PvdA zorgt voor onderzoek of de rioolheffing lager kan als je je regenwater afkoppelt (dan wel hoger als je dit niet doet).
- De PvdA zorgt ervoor Rijnland blijft investeren in projecten als het huisvesten van spoedzoekers op terreinen van Rijnland en het in dienst nemen van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.

Besturen en samenwerken

- De PvdA zorgt ervoor dat Rijnland actief blijft meewerken aan de Omgevingsvisie Hart van Holland om ervoor te zorgen vooraf wordt meegepraat over klimaatopgaven, energietransitie bij de ruimtelijke plannen van gemeenten.
- De PvdA zorgt ervoor dat Rijnland actief meewerkt aan bouwlocatie Valkenburg als duurzame woonwijk waar energieneutraal wordt gebouwd met een robuust watersysteem om de wateroverlast tegen te gaan.

Communicatie

- De PvdA zorgt ervoor dat Rijnland actief communiceert met de inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties zodat U kunt meepraten over de plannen in uw omgeving;
- De PvdA-fractie zorgt ervoor dat we zichtbaar én aanspreekbaar zijn, ook via social media. Wij reageren snel op vragen en ideeën.

PvdA
Zuid-Holland
www.PvdAZH.nl